

עוגן צפון – אסטרטגיה לאומית לחיזוק מערכת הבריאות בצפון ישראל

רקע וחזון

חזונו של עוגן צפון הוא להפוך את צפון ישראל למוקד מצוינות רפואית, המושך, מפתח ומשמר את מיטב אנשי המקצוע, ומבטיח לכל תושבי האזור שירותי בריאות איכותיים, זמינים ושוויוניים. מערכת הבריאות בצפון ישראל ניצבת בנקודת הכרעה המחייבת מעבר מפתרונות נקודתיים למדיניות לאומית ארוכת טווח לחיזוק ההון האנושי. מתוך תפיסה זו הוקם עוגן צפון – מיזם לאומי משותף של משרד הבריאות, אגף תכנון, מדיניות ואסטרטגיה, ושותפיו האזוריים – הפועל לחיזוק ההון האנושי במרחב הגאוגרפי של מחוז צפון של משרד הבריאות. המרחב משתרע על פני הגליל, הגולן, העמקים ואזור הכנרת, ומשרת למעלה מ-1.53 מיליון תושבים. המיזם פועל בשיתוף כלל מרכיבי מערכת הבריאות האזורית, ובהם ארבעת המרכזים הרפואיים הציבוריים – המרכז הרפואי לגליל (נהריה), המרכז הרפואי זיו (צפת), המרכז הרפואי פוריה (טבריה) והמרכז הרפואי העמק (עפולה) – לצד ארבע קופות החולים, המוסדות האקדמיים להכשרת רופאים ומקצועות הבריאות, הרשויות המקומיות, האשכולות האזוריים וארגוני החברה האזרחית. באמצעות שותפות רב-מגזרית זו, משמש עוגן צפון כפלטפורמה אזורית מתכללת, המובילה תכנון משותף, מחברת בין כלל השותפים במערכת הבריאות ומקדמת פיתוח הון אנושי, חדשנות ופתרונות ארוכי טווח המותאמים לצורכי האזור ולמאפייניו הייחודיים.

האתגר הלאומי והצורך בשינוי מערכת

מערכת הבריאות בצפון ישראל מתמודדת עם מחסור מתמשך בהון אנושי רפואי, המשפיע באופן ישיר על זמינות השירותים, איכותם ויכולתה של המערכת לתת מענה לצורכי האוכלוסייה. במרחב המונה למעלה מ-1.53 מיליון תושבים, הפרושים על פני כ-4,473 קמ"ר, ניכרים פערים משמעותיים ביחס למרכז הארץ: רק 3.2 רופאים ל-1,000 נפש (לעומת 5.5 במחוז חיפה ו-5.0 במחוז תל אביב), 5.2 אחיות ל-1,000 נפש (לעומת 6.9 במחוז חיפה), וכן המחסור החמור ביותר בישראל באנשי מקצועות הבריאות. אירועי מלחמת "חרבות ברזל" המחישו את חשיבותה האסטרטגית של מערכת בריאות אזורית חזקה, זמינה ועמידה, המסוגלת לתת מענה הן בשגרה והן בשעת חירום. במקביל, נתוני שביעות הרצון של תושבי הצפון משקפים את השלכות המחסור בכוח האדם: 68% אינם שבעי רצון מזמינות שירותי ההדמיה, 67% מזמינות שירותי בריאות הנפש, ו-66% דיווחו כי ויתרו לפחות פעם אחת על פנייה לרופא מומחה בשל קשיי נגישות. פערים אלה אינם מהווים אתגר אזורי בלבד, אלא סוגיה בעלת משמעות לאומית. ללא שינוי מערכתי בגיוס, הכשרה, קליטה ושימור של ההון האנושי במערכת הבריאות, צפויים הפערים להעמיק בשנים הקרובות, לנוכח הגידול באוכלוסייה, הזדקנותה והעלייה בביקוש לשירותי בריאות.

הפתרון האסטרטגי: מודל ה-Rural Pipeline

כמענה לאתגר זה, עוגן צפון מאמץ את מודל ה-Rural Pipeline – מודל בינלאומי מוביל לפיתוח, גיוס ושימור של הון אנושי במערכות בריאות באזורים פריפריאליים. המודל מבוסס על תפיסה מערכתית שלפיה פיתוח ההון האנושי אינו מתחיל בשלב הגיוס בלבד, אלא מחייב יצירת רצף התערבויות לאורך כלל מסלול הקריירה – החל מחשיפה מוקדמת למקצועות הבריאות, דרך ההכשרה, הסטאז', ההתמחות והקליטה במערכת, ועד לפיתוח מקצועי, מנהיגות רפואית ושימור ארוך טווח.

Dana@ogenz.co.il

052-227-4124

Yosef@ogenz.co.il

054-620-2667

28/06/2026

מחקרים בין-לאומיים מצביעים באופן עקבי על כך שהסיכוי של אנשי מקצוע לבחור לעבוד ולהשתקע באזורי פריפריה גדל באופן משמעותי כאשר מתקיימת מעטפת רציפה של הכשרה, ליווי מקצועי, הזדמנויות למחקר, פיתוח קריירה, השתלבות בקהילה ואופק מקצועי ברור. בהתאם לעקרונות אלה, עוגן צפון מיישם מודל אינטגרטיבי המחבר בין כלל השותפים במערכת הבריאות ופועל ליצירת מסלול מקצועי רציף, אטרקטיבי ובר-קיימא עבור אנשי המקצוע בצפון. יישום מודל ה־Rural Pipeline מחייב התערבות מערכתית רב-ממדית, המשלבת מהלכים משלימים לאורך כל רצף הפיתוח של ההון האנושי. בהתאם לכך גובשה אסטרטגיית עוגן צפון, הנשענת על ארבעה צירי פעולה מרכזיים, הפועלים במקביל ומחזקים זה את זה.

1. פיתוח ההון האנושי

יצירת רצף מלא לפיתוח ההון האנושי לאורך כלל שלבי הקריירה – החל מחשיפה מוקדמת של תלמידי תיכון וסטודנטים למקצועות הבריאות, דרך איתור מועמדים מצטיינים ובניית מאגר מועמדים אזורי, (Talent Pool) ועד לליווי אישי בתקופת הלימודים, הסטאז', ההתמחות וההשתלבות במערכת הבריאות. הציר כולל תוכניות מנטורינג, מסלולי מצוינות, פיתוח מנהיגות רפואית, ליווי מקצועי ואישי ובניית מסלולי קריירה ארוכי טווח, במטרה להגדיל את מספר אנשי המקצוע הבוחרים להשתלב ולהמשיך את דרכם המקצועית בצפון.

2. מצוינות מקצועית, מחקר וחדשנות

פיתוח מרכז מצוינות אזורי בשיתוף עמותת בריאות מחקר ומדע בישראל, בתי החולים, קופות החולים והמוסדות האקדמיים. במסגרת זו יפותחו תוכניות הכשרה חדשניות, מסלולי התמחות ייחודיים המותאמים לצורכי הפריפריה, תוכניות בוטיק לסטודנטים ולמתמחים מצטיינים, מרכזי סימולציה והדרכה, תוכניות POCUS לרופאי קהילה, תוכניות ייעודיות לבריאות הנפש, הכשרות בתחומי הרפואה הדיגיטלית והבינה המלאכותית, לצד עידוד מחקר יישומי, חדשנות קלינית ושיתופי פעולה אקדמיים ובין-לאומיים. מהלכים אלו נועדו למצב את הצפון כמוקד ידע, חדשנות ומצוינות רפואית, המושך אנשי מקצוע איכותיים, מעודד פיתוח מקצועי ומחזק את מעמדה של מערכת הבריאות האזורית.

3. בניית אקוסיסטם אזורי

בניית מנגנון קבוע לתיאום, תכנון ושיתוף פעולה בין בתי החולים, קופות החולים, מוסדות ההשכלה הגבוהה, הרשויות המקומיות, האשכולות האזוריים, משרדי הממשלה, הפילנתרופיה ושותפים נוספים. הציר יתמקד במיפוי צרכים משותף, תכנון כוח אדם אזורי, שיתוף ידע ונתונים, קידום יוזמות משותפות, הסרת חסמים מערכתיים ופיתוח מנגנוני עבודה שיאפשרו למערכת הבריאות בצפון לפעול כמערכת אינטגרטיבית, מתואמת ויעילה.

4. קליטה, שימור ואיכות חיים

פיתוח מעטפת כוללת שתהפוך את הבחירה בצפון ואת ההשתקעות בו לאטרקטיביות לאורך זמן. המעטפת תכלול סיוע בדירור, ליווי בתעסוקת בני ובנות זוג, חיבור למערכות החינוך והקהילה, שילוב בקהילות מקצועיות, מסלולי קידום מקצועי, הזדמנויות למחקר ולהוראה, פעילויות רווחה ופיתוח אישי. מטרת הציר היא ליצור סביבת חיים ועבודה איכותית, המחזקת את תחושת השייכות, היציבות והמחויבות של אנשי המקצוע לצפון ומגדילה את שיעורי השימור לאורך זמן.

Dana@ogenz.co.il

052-227-4124

Yosef@ogenz.co.il

054-620-2667

28/06/2026

השותפות האסטרטגית

עוגן צפון פועל כפלטפורמה אזורית מתכללת, המחברת בין משרד הבריאות, בתי החולים, קופות החולים, המוסדות האקדמיים, הרשויות המקומיות, האשכולות האזוריים, עמותת בריאות מחקר ומדע בישראל, הפילנתרופיה ושותפים נוספים. המיזם מבוסס על תפיסה שלפיה חיזוק מערכת הבריאות בצפון מחייב שותפות רחבה, אחריות משותפת ותכנון ארוך טווח של כלל הגורמים הפועלים במרחב. באמצעות שותפות זו, עוגן צפון יוצר מנגנוני תיאום, תכנון ויישום המחברים בין כלל השותפים, ממנפים את הידע, המשאבים והיכולות של כל אחד מהם, ומאפשרים להוביל מהלכים מערכתיים ארוכי טווח לחיזוק ההון האנושי במערכת הבריאות. מודל עבודה זה מניח את התשתית לשיתוף פעולה מתמשך, לחדשנות מערכתית ולהקמת מערכת בריאות אזורית חזקה, מתקדמת ובת-קיימא לטובת תושבי הצפון ומדינת ישראל כולה.

מדדי הצלחה והשפעה צפויה

המיזם יימדד באמצעות גידול במספר אנשי המקצוע המשתלבים בצפון, שיפור שיעורי השימור לאורך זמן, הרחבת היקף ההתמחויות ותוכניות ההכשרה, הגדלת פעילות המחקר והחדשנות, קיצור זמני ההמתנה לשירותים רפואיים, שיפור הנגישות לשירותי בריאות והעמקת שיתופי הפעולה בין כלל השותפים במערכת.

הזדמנות לאומית

השקעה בהון האנושי היא המפתח לחיזוק מערכת הבריאות ולהבטחת שירותי בריאות איכותיים, זמינים ושוויוניים לכלל תושבי הצפון. עוגן צפון מציע מודל לאומי, רב-שותפי וארוך טווח, המבוסס על פיתוח ההון האנושי, חיזוק השותפויות האסטרטגיות ובניית אקו-סיסטם בריאותי מתקדם. מימוש המודל יאפשר להפוך את הצפון ממרחב המתמודד עם מחסור מתמשך בכוח אדם רפואי למוקד של מצוינות, חדשנות ומנהיגות רפואית. עוגן צפון מבקש להוביל שינוי תפיסתי באופן שבו מדינת ישראל מפתחת את ההון האנושי במערכת הבריאות בפריפריה. הצלחת המיזם תהווה מודל לאומי לחיזוק מערכות בריאות אזוריות ותתרום לחוסנה הבריאותי, החברתי והכלכלי של מדינת ישראל לשנים רבות קדימה.

Dana@ogenz.co.il

052-227-4124

Yosef@ogenz.co.il

054-620-2667

28/06/2026